

AEO: TIJDWINST DOOR VERTROUWEN

Klinken wederzijds vertrouwen, betere douaneprocessen, optimaliseren interne controle en concurrentievoordeel u als muziek in de oren?

Lees dan zeker **deze brochure** ...

en zet de stap naar de AEO-vergunning!

Bovenop de wettelijke voordelen op gebied van douane en beveiliging, zal het statuut geautoriseerde marktdeelnemer je als onderneming doen nadenken over de **structuur van je onderneming** en de **douaneprocessen** die je hanteert. Het zal automatisch leiden tot een **betere interne controle, communicatie** en optimalisering van je bedrijfsprocessen op gebied van logistiek en douaneafhandeling.

Er ontstaat bovendien een betere verstandhouding tussen de douaneautoriteiten en je bedrijf die gebaseerd is op **wederzijds vertrouwen**. Op internationaal vlak levert de erkenning een concurrentieel voordeel op, want met een ander AEO-vergund bedrijf handel drijven zal eenvoudiger verlopen.

Deze brochure werd opgesteld door een werkgroep van de Federale Overheidsdienst Financiën. Ze mag niet worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Departement. Zij kan evenmin als een ministeriële aanschrijving worden aangemerkt en derhalve niet in rechte worden opgeworpen.

Vormgeving: Dienst Strategische Coördinatie en Communicatie.

1. WAT IS HET STATUUT AEO?

AEO (Authorised Economic Operator – geautoriseerde marktdeelnemer) is een vrijwillig aan te vragen statuut waardoor u als bedrijf een partnership aangaat met de douaneautoriteiten. Uw bedrijf krijgt internationaal het label van “betrouwbare onderneming” waardoor u zich kunt onderscheiden van andere ondernemingen.

De erkenning geldt niet enkel in België, maar binnen de volledige Europese Unie en in de derde landen waarmee de Europese Unie een akkoord inzake wederzijdse erkenning heeft gesloten. Dit betekent dat gelijkaardige programma’s in derde landen en het AEO-programma van de EU als gelijkwaardig worden beschouwd. Er zijn al akkoorden met Zwitserland, Andorra, Japan, Noorwegen, de VS en China.

2. WAAROM WERD HET AEO-STATUUT GECREËERD?

De aanslagen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten zorgden dat thema’s als “internationale veiligheid en beveiliging” uiterst belangrijk werden. Er moest een halt toegeroepen worden aan terrorisme, maar ook de strijd tegen de georganiseerde misdaad en andere maatschappelijke bedreigingen werd steeds belangrijker.

Het AEO-programma van de Europese Unie heeft als doel de internationale toeleveringsketen te beveiligen en daarbij de impact van controles inzake veiligheid en beveiliging te verminderen voor de economische marktdeelnemer die voldoet aan een aantal criteria en dus als betrouwbaar wordt beschouwd.

3. WELK SOORT AEO-VERGUNNING HEEFT U NODIG?

Afhankelijk van de aard van uw activiteiten en uw plaats binnen de internationale toeleveringsketen heeft u de keuze uit **2 types van vergunningen, die elk specifieke voordelen bieden.**

Type vergunning	Criteria	Voordelen
A) AEO-Douanevereenvoudigingen (AEO-C of AEO Customs)	1. Passende staat van dienst op het gebied van de naleving van douanevereisten en belastingvoorschriften 2. Deugdelijke handels- en, in voorkomend geval, vervoersadministratie die passende veiligheidscontroles mogelijk maakt 3. Bewijs van financiële solvabiliteit 4. Praktische vakbekwaamheid of beroepskwalificaties die rechtstreeks samenhangen met de verrichte activiteit	1. Vermindering fysieke en documentaire controles 2. Prioritaire behandeling bij douanecontrole 3. Vermindering of vrijstelling zekerheidstelling inzake douane 4. Bevoorrechte toegang tot douanevereenvoudigingen en -vergunningen 5. Keuze van plaats van controle (onder voorwaarden) 6. EiDR met vrijstelling van kennisgeving 7. Toegang tot Centralised Clearance 8. Faciliteiten bij de noodprocedure voor douaneaangifte

Type vergunning	Criteria	Voordelen
B) AEO-Veiligheid (AEO-S of AEO Security and Safety)	1. Passende staat van dienst op het gebied van de naleving van douanevereisten en belastingvoorschriften 2. Deugdelijke handels- en, in voorkomend geval, vervoersadministratie die passende veiligheidscontroles mogelijk maakt 3. Bewijs van financiële solvabiliteit 4. Passende normen inzake veiligheid en beveiliging	1. Vooraf ingelicht over een fysieke controle (voorafgaande kennisgeving) 2. Prioritaire behandeling bij douanecontrole 3. Keuze van plaats van controle (onder voorwaarden) 4. Vermindering fysieke en documentaire controles 5. U geniet van alle faciliteiten die voortvloeien uit de ondertekening van een wederzijds akkoord tussen de EU en derde landen

Een gecombineerde vergunning AEO-C/AEO-S is mogelijk.

4. WAT ZIJN DE INDIRECTE EN TOEKOMSTIGE VOORDELEN VOOR U?

Op basis van de studie “Innovators in Supply Chain Security”, uitgevoerd door de Stanford-universiteit, blijkt dat ondernemingen die erin geslaagd zijn hun logistieke keten veilig te stellen, op duurzame wijze blijven investeren in:

- bescherming van gebouwen en goederen
- opvolgingssystemen die zowel de kwaliteit als de veiligheid van goederen viseren (IT-based)
- ERP (Enterprise Resource Planning) systemen
- rationalisatie van de bedrijfsprocessen in functie van de bescherming van de logistieke keten
- kwaliteitssystemen (ISO ...)
- aanvullend personeel opgeleid in het aspect veiligheid van de logistieke keten (Supply Chain Security - SCS)
- opleiding in SCS voor het bestaande personeel.

Dat resulteert, voor ongeveer 90 % van deze bedrijven, in een stijging van het aantal leveringen ‘on time’ en correctere informatie over alle vervoerswijzen.

Bovendien bieden deze investeringen een opvallende meerwaarde op het gebied van transparantie en visibiliteit in de logistieke keten.

Er wordt ook een aanzienlijke verbetering inzake voorraadbeheer en klantenservice waargenomen, er zijn minder schadegevallen en diefstallen van goederen.

Het AEO-statuuut is een handavingsvisie van de douane die naast facilitatie en risicomanagement ook controle via een gelaagde aanpak impliceert. Hierbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen onbekende klanten en betrouwbare klanten (AEO), wat zich vanuit controle-oogpunt vertaalt in de toepassing van controles op de informaticasystemen van de operator (SBC – System Based Control) samen met transactionele controles.

Systeemgebaseerde controles vormen **geen onderbreking van de logistieke stroom**, transactionele controles daarentegen kunnen in vele gevallen wel een onderbreking vormen. Bij ongekende klanten gebeuren alle controles transactie-gebaseerd. Bij de betrouwbare klanten zullen de controles voornamelijk gebeuren op de informaticasystemen van de operator en af en toe aangevuld worden met transactionele controles, waarbij het AEO-bedrijf wel een prioritaire behandeling krijgt.

Bovendien kunnen AEO-bedrijven in de toekomst deel uitmaken van “betrouwbare goederenstromen” (trusted trade lanes). Hierbij zullen de klassieke transactionele controles, die een onderbreking betekenen voor de logistieke stroom, volledig verdwijnen. Er zal een nieuwe controle ontstaan op basis van een elektronische gegevensuitwisseling tussen douaneautoriteiten, zonder hierbij de goederenstroom in de internationale logistieke keten te verstoren.

Binnen de Europese wetgeving (Union Customs Code of UCC, sinds 1 mei 2016 van kracht) is het bezit van een AEO-vergunning of het voldoen aan de AEO-C criteria vaak één van de voorwaarden om te kunnen genieten van een vereenvoudigingsconcept.

Bepaalde AEO-criteria:

Een AEO-vergunning is niet vereist om van volgende voordelen te kunnen genieten, maar u moet in dit geval wel voldoen aan één of meerdere AEO-criteria.

Bepaalde AEO-criteria		
Vereenvoudigde aangiftes	Vermindering zekerheid voor een mogelijke douaneschuld	Doorlopende zekerheid
Vereenvoudiging douanevervoer	Entry in Declarant's Records	Vergunning 'Bijzondere regelingen'
Vereenvoudiging douanewaarde	Douane-vertegenwoordiging andere lidstaat	Equivalente goederen

Vergunning AEO (C):

Wenst u daarbovenop gebruik te maken van volgende extra voordelen dan moet u in het bezit zijn van een AEO-C vergunning.

Voorbeelden hiervan zijn:

Entry into the Declarant's Records (EiDR):

Entry into the declarant's records is een bijzondere domiciliëeringsprocedure. Dat betekent dat een inschrijving in de elektronische administratie en een aanzuiveringsbericht met beperkte gegevens volstaat. Bovendien mogen de goederen zowel in de eigen instellingen als op een laad-en losplaats elders worden aangeboden. De aanvullende aangifte mag later worden ingediend.

Centralised Clearance (CC):

Bij centralised clearance worden de douaneaangiften steeds ingediend op één en hetzelfde douanekantoor (centralisatiekantoor), ook wanneer de goederen op een ander voorzien kantoor in de EU worden aangeboden.

Self-Assessment (SA)

Bij de procedure "Self-Assessment" mag het AEO-bedrijf periodieke opgaven opstellen voor zijn douane- en fiscale schulden die gelinkt zijn aan het "in het vrije verkeer brengen" van goederen en wordt het vrijgesteld van punctuele douaneaangiften.

5. WIE KAN EEN AEO-VERGUNNING AANVRAGEN?

Alle deelnemers aan de internationale logistieke keten kunnen een vergunning aanvragen ongeacht de grootte van het bedrijf:

- fabrikant van goederen
- importeur
- exporteur
- douane-expediteur
- vervoerder
- expediteur
- groupeur
- terminalexploitant
- entreposeur
- overige

6. HOE VERKRIJGT U EEN AEO-VERGUNNING?

In België bestaat het proces voor aflevering van een AEO-vergunning uit 5 stappen.

STAP 1: DE AANVRAAG EN DE ANALYSE VAN DEZE AANVRAAG

Uw aanvraag dient elektronisch te gebeuren [via het EU-portaal voor marktdeelnemers voor eAEO \(e-STP\)](#). Het aanvraagformulier en de handleiding vindt u via volgende link:

Marktdeelnemers moeten ook een UUM&DS-gebruikersaccount en een wachtwoord aanvragen om zich te authenticeren op het EU Economic Operators Portal voor eAEO.

Om online een aanvraag te kunnen indienen, moeten de marktdeelnemers bij hun nationale douaneadministratie over een "EORI-nummer (Economic Operator Registration and Identification)" beschikken, voor zover zij dit nog niet hebben.

U start met het invullen van de zelfevaluatie (Self-Assessment vragenlijst) op basis van het beschikbare model en de vereiste AEO-bijlagen.

De zelfevaluatie (vervolledigde Self-Assessment vragenlijst) moet verplicht samen met de aanvraag ingediend worden.

Binnen 30 kalenderdagen na ontvangst, wordt de ontvankelijkheid van uw aanvraag geanalyseerd. Indien er eventueel informatie ontbreekt, zal u gevraagd worden om deze binnen maximum 30 dagen aan te leveren.

STAP 2: RISICOANALYSE NA HET VERZAMELEN EN ANALYSEREN VAN GEGEVENS

Wij proberen om zo veel mogelijk relevante informatie te verkrijgen, om een risicoanalyse uit te kunnen voeren en daarnaast een efficiënte audit voor te bereiden. Deze analyse baseert zich op de informatie dat u ons heeft verstrekt (SAQ, bijlagen, etc.) en die wij zelf verzameld hebben.

Deze stap bestaat uit volgende elementen

- Inzicht verwerven in de activiteiten en de omgeving/sector waarin de onderneming actief is en de rol en verantwoordelijkheden van uw onderneming als marktdeelnemer in de logistieke keten identificeren
- Bepalen van de risico's voor uw onderneming op vlak van veiligheid en beveiliging en dit afhankelijk van uw rol in de internationale logistieke keten.
- Het controleplan opstellen aan de hand van de resultaten van de risicobeoordeling.
- De naleving van de criteria zo veel mogelijk te verifiëren.

STAP 3 : DE AUDIT OF DE ZELFEVALUATIE DOOR DE MARKTDEELNEMER

Op basis van de informatie uit de zelfevaluatie en de informatie uit andere bronnen zal de Douane het profiel van uw handelsactiviteiten (en in het bijzonder van uw logistieke keten) met de reële situatie vergelijken.

De zelfevaluatie dient om:

- uw bestaande systemen, procedures, werkmethodes en interne controle in het kader van de AEO-criteria in vraag stellen;
- vermindering van de door de Douane uit te voeren operationele testen en dus een beperkte aanwezigheid van de Douane in uw onderneming.

De audit dient om de doeltreffendheid van uw procedures te beoordelen en om te bepalen of u de belangrijkste risico's die inherent zijn aan uw bedrijf had geïdentificeerd. Het dient dus ook om te bepalen of u de nodige maatregelen hebt genomen om de geïdentificeerde risico's te dekken.

Er wordt een auditplan voorbereid op basis van de resultaten van de risicoanalyse alvorens er wordt overgegaan tot de audit. Tijdens deze fase worden 2 soorten analyse uitgevoerd op de zelfevaluatie.

- evaluatie van de kwaliteit van het Controleontwerp (Design Effectiveness Testing - DE). Men gaat na of alle risico's gedekt zijn door voldoende en adequate controleactiviteiten, ingericht door u als marktdeelnemer zelf;
- evaluatie van de Operationele effectiviteit (Operational Effectiveness Assessment - OE). Men gaat na of alle door u als marktdeelnemer omschreven controleactiviteiten ook daadwerkelijk operationeel zijn.

Als de kwaliteit van het controle-ontwerp niet voldoende is om te oordelen dat aan de AEO-criteria is voldaan, zullen er testen met betrekking tot de operationele effectiviteit plaatsvinden vooraleer de AEO-vergunning wordt afgeleverd.

STAP 4: DE BESLISSING OVER DE AFGIFTE VAN DE VERGUNNING

Op basis van de resultaten van de audit, kan de vergunning afgeleverd of geweigerd worden.

De Douane kan eventueel beslissen om de afgifte van de vergunning op te schorten tot de marktdeelnemer alle voorwaarden waaraan niet is voldaan, toch kan nakomen.

STAP 5: HET OPSTELLEN VAN EEN CONTROLEPLAN

Met het opstellen van een individueel controleplan streeft de Douane twee doelstellingen na:

- Bepalen van alle controlemaatregelen (verificaties van aangiften en fysieke controles van goederen) die nodig geacht worden (rekening houdend met de restrisico's). Op basis van dit individueel controleprogramma kunnen verminderde selectiepercentages voor controles worden toegepast.

OPGELET: Het AEO-statuuat stelt u als marktdeelnemer evenwel NIET VRIJ van controles, maar verminderde selecties voor controles zijn wel mogelijk.

- Bepalen van de uit te voeren horizontale controles op de systemen van de onderneming, meer bepaald op processen en procedures, de veiligheidssystemen, het interne controlesysteem van de marktdeelnemer.

7. AEO-VERGUNNING, EN NU?

Het is van belang dat het AEO-statuuat en de voordelen die eraan gekoppeld zijn regelmatig geëvalueerd worden, op basis van:

- De resultaten van de controleactiviteiten beschreven in het controleplan.
- Bepaalde indicaties die op veranderingen van uw activiteiten van de marktdeelnemer wijzen: uw organisatie, uw procedures ...
- Andere algemene of specifieke informatie die een effect kan hebben op de vereenvoudiging/facilitatie die aan u als marktdeelnemer is toegekend.
- Het feit of de risico's van de AEO-vergunninghouder nog steeds onder controle zijn.

Als een van de elementen van de evaluatie aangeeft dat u als marktdeelnemer niet langer alle risico's onder controle heeft, informeert de Douane u hierover. U wordt dan geacht verbeteringsacties te ondernemen, die de Douane zal evalueren. Dit kan ertoe leiden dat het statuuat van AEO moet worden **OPGESCHORT OF INGETROKKEN**.

Helemaal overtuigd en u wil meer weten?

aeo.general@minfin.fed.be -> da.ops.douane2@minfin.fed.be

Verantwoordelijke uitgever:

FOD Financiën

Dienst Strategische Coördinatie en Communicatie

Francis Adyns

Koning Albert II-laan 33, bus 70 - 1030 Brussel

■ www.fin.belgium.be

D/2021-1418/37

WWW.FIN.BELGIUM.BE

DOUANE EN ACCIJNZEN • FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN

